

CURTEA
DE APEL CHIȘINĂU

2043, mun. Chișinău, str. Teilor 4
www.instante.justice.md; e-mail: cac@justice.md
Tel. (022) 409-209; Fax: (022) 635-355

CHISINAU
COURT OF APPEAL

4 Teilor str., Chișinău 2043
www.instante.justice.md; e-mail: cac@justice.md
Tel. (022) 409-209; Fax: (022) 635-355

18.12.22 № 4-35/10-2799

Dosarul nr. 16rj-760/22

Curtea Constituțională
mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușneanu 28

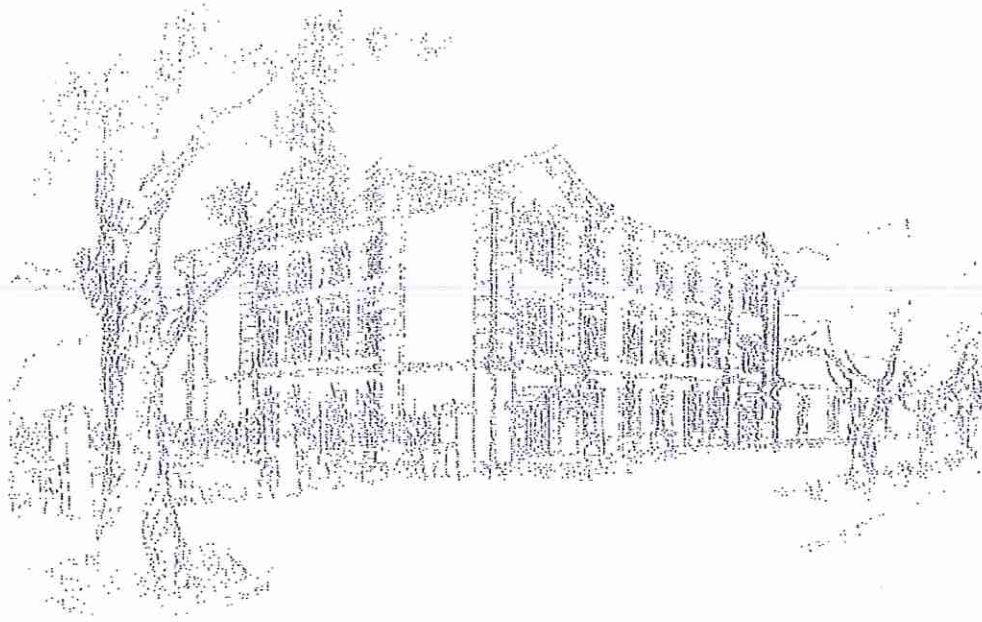
Curtea de Apel Chișinău, remite în adresa Dvs., sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate înaintată de către avocatul Pîcălău Dorian în numele inculpatului _____, privind verificarea constituționalității prevederilor art. 186 alin. (2) CPP RM, conform încheierii nr. 16rj-760/22 din 12.12.2022.

Anexă: materialele acumulate pe 15 file.

Judecătorul
Curții de Apel Chișinău

Chiroșca Igor

09:30
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
A REPUBLICII MOLDOVA
Intrare Nr. 39
" 05 " 01 2023

Sesizare privind excepția de neconstituționalitate

4)

4.

4

A. Autorul excepției de neconstituționalitate¹

A.1. Persoană fizică

1. Pîcălău

2. Dorian

3. Cabinetul avocatului Dorian Pîcălău, MD 2051, R. Moldova, srtr. Buxcurești, 34, adresa de corespondență MD 2051, R. Moldova, s

4. _____

5. avocat inculpatului _____

B. Informații pertinente despre cazul dedus judecării instanței de drept comun²

În examinarea Curții de Apel Chișinău a parvenit cererea de recurs al apărării, privind contestarea prelungirii măsurii preventive – arestul preventive, aplicat cet. _____, deja solicitat de către partea învinuirii pe un termen de 300 zile.

Motiv pentru aplicare arestului preventiv și prelungirii acestuia au constituit următoarele circumstanțe:

În gestiunea judecătoriei Căușeni, se află cauza penală pe învinuirea cet. _____ în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art.171 alin.(3) lit.b); 27,171 alin.(1); 27, 171 alin.(3) lit.b);171 alin.(3) lit.b); 175 și 201 insigna 1 lit.b) din Codul penal.

Astfel, _____, este învinuit de faptul, că potrivit certificatului de naștere seria și nr. _____ liberat la 14 iulie 2008 de către primăria comunei Fârlădeni, fiind tatăl minorei _____ născută la _____ și locuind ambii, cât și cu soția sa C _____ și cu al doilea copil minor _____, născut la _____ în gospodăria comună situată în _____ i care în esența art. 133 insigna 1 din Codul Penal, sunt membri de familie, a comis cu vinovăție fapta prejudiciabilă, prevăzută de legea penală și pasibilă de pedeapsă penală în următoarele circumstanțe:

În perioada anilor 2019-2022, în diferite perioade de timp, zilele concrete nu au fost posibil de stabilit. _____ urmărind scopul de a întreține rapoarte sexuale cu fiica sa minoră _____, despre care cunoștea cu certitudine că nu a împlinit vârsta de 14 ani și necătând la faptul că ultima de fiecare dată își exprima dezacordul de a întreține rapoarte sexuale cu dânsul, se opunea și plângea, _____,

Aici, autorul excepției de neconstituționalitate va alege rubrica relevantă, ștergându-le pe celelalte.

Această parte a formularului trebuie să conțină un rezumat al informațiilor pertinente referitoare la cauza dedusă judecării instanței de drept comun, i.e. instanței în fața căreia sau de care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate

continuându-și acțiunile sale infracționale, profitând de vârsta fragedă a minorei, care o punea în imposibilitatea de a se apăra, o dezbrăca forțat și aplicând violența psihică prin faptul că de fiecare dată o amenința că în caz de dezacord de a întreține cu dânsul raport sexual, o va maltrata, cât și aplicând forța fizică.

Tot în privința lui [redacted] este pornită urmărirea penală nr.2022180146 (conexată la cauza penală 2022180116), în baza art. 171 alin.(3) lit.b) Cod penal, pe faptul că în perioada anului 2021, ziua concretă nu a fost posibil de stabilit, cet. [redacted] născut la [redacted] locuitor al [redacted], aflându-se la domiciliul său, urmărind scopul satisfacerii poftei sexuale cu fiica sa minoră [redacted] născută la [redacted], știind cu certitudine că aceasta nu a împlinit vârsta de 14 ani, profitând de imposibilitatea ei de a se apăra din cauza vârstei fragede, prin constrângere fizică și psihică, contrar voinței ei, a întreținut cu ultima un raport sexual forțat în formă obișnuită.

Tot în privința lui [redacted] este pornită urmărirea penală nr.2022180147 (conexată la cauza penală 2022180116), în baza art. 175 Cod penal, pe faptul că în perioada lunilor ianuarie - februarie 2022, ziua concretă nu a fost posibil de stabilit, cet. [redacted] născut la [redacted], locuitor al [redacted], aflându-se la domiciliul său, urmărind scopul satisfacerii poftelor sexuale cu fiica sa minoră [redacted] născută la [redacted], știind cu certitudine că aceasta nu a împlinit vârsta de 14 ani, profitând de imposibilitatea ei de a se apăra din cauza vârstei fragede, prin constrângere fizică și psihică, contrar voinței ei, a comis asupra acesteia acțiuni perverse cu caracter sexual, manifestate prin atingeri cu mâinile și săruturi în zonele intime a minorei.

Tot în privința lui [redacted] este pornită urmărirea penală nr.2022180225 (conexată la cauza penală 2022180116), în baza art.208/1 alin.(1) lit.b) Cod penal, pe faptul că locuind împreună cu soția sa [redacted] în calitate de membru de familie, în diferite perioade de timp, urmărind scopul intimidării, impunerii voinței și controlului personal asupra acesteia, din motiv de gelozie a aplicat violență domestică asupra soției [redacted] manifestată prin izolare de comunitate.

În așa mod, conform cauzei penale, la data de 11 martie 2022a. [redacted] a fost reținut, în privința acestuia fiind aplicată măsura preventivă – Arestul preventiv. Arestul preventive a fost aplicat în privința acestuia pe toată perioada de timp de la momentul reținerii precum și până la momentușl de față.

Astfel, la data de 2 decembrie 2022a., prin încheierea judiciară al completului judecătories Căușeni, această măsură a fost prelungită cu încă 30 zile, în total 300 zile de arest preventiv.

În termenul stipulat de lege, prelungirea măsurii preventive a fost atacată de către apărare, la data de 2 decembrie 2022.

Astfel, la moment, cererea de recurs în ceea ce privește prelungirea arestului preventive este de competența de drept al Curții de Apel Chișinău, ce îl judecă în calitatea procesuală de instanță de recurs de drept comun.

C. Obiectul sesizării³

Obiect al sesizării în cauză îl constituie, citez:

Articolul 186. Termenul ținerii persoanei în stare de arest și prelungirea lui

Și anume alineatul - (2) Perioada de țineră în arest a învinuitului, inculpatului nu poate depăși un termen rezonabil, stabilit în funcție de complexitatea investigațiilor necesare pentru descoperirea adevărului și ținând cont de obligația de celeritate în soluționarea cauzei penale în care învinuitul sau inculpatul este ținut în stare de arest.

Astfel, autorul sesizării în cauză consider, că noțiunile indicate în articolul dat, și anume

termen rezonabil, stabilit în funcție de complexitatea investigațiilor necesare pentru stabilirea adevărului

are un caracter imprecis, neclar, care duce la încălcarea drepturilor bănuțului, învinuitului, inculpatului, care urmează să înțeleagă care sunt anume acele acțiuni și investigații, și timpul efectuării acestora, în perioada căroră persoana urmează să se afle în arest preventiv, pentru a fi stabilită vinovăția sa fie lipsa acesteea.

Autorul consideră, că acesta formularea acestuia este imperfect și imprecisă, deoarece în analogie cu normele de drept procesual al altor țări, acestea sunt determinate expres.

Spre exemplu, în Codul de Procedură Penală al R. Romania este specificat expres, citez, -

Articolul 223.

Condițiile și cazurile de aplicare a măsurii arestării preventive

(1) Măsura arestării preventive poate fi luată de către judecătorul de drepturi și libertăți, în cursul urmăririi penale, de către judecătorul de cameră preliminară, în procedura de cameră preliminară, sau de către instanța de judecată în fața căreia se află cauza, în cursul judecății, numai dacă din probe rezultă suspiciunea rezonabilă că inculpatul a săvârșit o infracțiune și există una dintre următoarele situații:

În această parte a formularului se vor menționa prevederile contestate în fața Curții Constituționale, potrivit competenței sale ratione materiae. Aceste prevederi trebuie să fie aplicabile la soluționarea cauzei în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

a) inculpatul a fugit ori s-a ascuns, în scopul de a se sustrage de la urmărirea penală sau de la judecată, ori a făcut pregătiri de orice natură pentru astfel de acte;

b) inculpatul încearcă să influențeze un alt participant la comiterea infracțiunii, un martor ori un expert sau să distrugă, să altereze, să ascundă ori să sustragă mijloace materiale de probă sau să determine o altă persoană să aibă un astfel de comportament;

c) inculpatul exercită presiuni asupra persoanei vătămate sau încearcă să realizeze o înțelegere frauduloasă cu aceasta; d) există suspiciunea rezonabilă că, după punerea în mișcare a acțiunii penale împotriva sa, inculpatul a săvârșit cu intenție o nouă infracțiune sau pregătește săvârșirea unei noi infracțiuni.

(2) Măsura arestării preventive a inculpatului poate fi luată și dacă din probe rezultă suspiciunea rezonabilă că acesta a săvârșit o infracțiune intenționată contra vieții, o infracțiune prin care s-a cauzat vătămarea corporală sau moartea unei persoane, o infracțiune contra securității naționale prevăzută de Codul penal și alte legi speciale, o infracțiune de trafic de droguri, de efectuare de operațiuni ilegale cu precursori sau cu alte produse susceptibile de a avea efecte psihoactive, o infracțiune privind nerespectarea regimului armelor, munițiilor, materialelor nucleare și al materiilor explozive, trafic și exploatarea persoanelor vulnerabile, acte de terorism, spălare a banilor, falsificare de monede, timbre sau de alte valori, șantaj, viol, lipsire de libertate în mod ilegal, evaziune fiscală, ultraj, ultraj judiciar, o infracțiune de corupție, o infracțiune săvârșită prin sisteme informatice sau mijloace de comunicare electronică sau o altă infracțiune pentru care legea prevede pedeapsa închisorii de 5 ani ori mai mare și, pe baza evaluării gravității faptei, a modului și a circumstanțelor de comitere a acesteia, a anturajului și a mediului din care acesta provine, a antecedentelor penale și a altor împrejurări privitoare la persoana acestuia, se constată că privarea sa de libertate este necesară pentru înlăturarea unei stări de pericol pentru ordinea publică.

Articolul

234.

Prelungirea arestării preventive în cursul urmăririi penale(1) Arestarea preventivă a inculpatului poate fi prelungită, în cursul urmăririi penale, dacă temeiurile care au determinat arestarea inițială impun în continuare privarea de libertate a inculpatului sau există temeiuri noi care justifică prelungirea măsurii.(2) Prelungirea arestării preventive se poate dispune numai la propunerea motivată a procurorului care efectuează sau supraveghează urmărirea penală.(3) În cazul prevăzut la alin. (1), prelungirea arestării preventive poate fi dispusă de către judecătorul de drepturi și libertăți de la instanța careia i-ar reveni competența să judece cauza în primă instanță

sau de la instanța corespunzătoare în grad acesteia în a cărei circumscripție se află locul de deținere, locul unde s-a constatat săvârșirea infracțiunii ori sediul parchetului din care face parte procurorul care a întocmit propunerea.(4) Dacă arestarea preventivă a fost dispusă inițial de către un judecător de drepturi și libertăți de la o instanță inferioară celei căreia i-ar reveni competența să judece cauza în primă instanță, prelungirea acestei măsuri se poate dispune numai de un judecător de drepturi și libertăți de la instanța competentă în momentul soluționării propunerii de prelungire sau de la instanța corespunzătoare în grad acesteia în a cărei circumscripție se află locul de deținere, locul unde s-a constatat săvârșirea infracțiunii ori sediul parchetului din care face parte procurorul care a întocmit propunerea.(5) Când, în aceeași cauză, se găsesc mai mulți inculpați arestați pentru care durata arestării preventive expiră la date diferite, procurorul poate sesiza judecătorul de drepturi și libertăți cu propunerea de prelungire a arestării preventive pentru toți inculpații.

Autorul remarcă faptul, că în cazul dat, în esența sa norma de procedură penală al dreptului român este clară și precisă, indicând concret care sunt temeiurile de aplicare și prelungire, fiind relevante din **Articolul 223 Cod Procedură Penală R. Romania, indicând expres, reiterez, -**

(1) Măsura arestării preventive poate fi luată de către judecătorul de drepturi și libertăți, în cursul urmăririi penale, de către judecătorul de cameră preliminară, în procedura de cameră preliminară, sau de către instanța de judecată în fața căreia se află cauza, în cursul judecății, numai dacă din probe rezultă suspiciunea rezonabilă că inculpatul a săvârșit o infracțiune și există una dintre următoarele situații:

a) inculpatul a fugit ori s-a ascuns, în scopul de a se sustrage de la urmărirea penală sau de la judecată, ori a făcut pregătiri de orice natură pentru astfel de acte;

b) inculpatul încearcă să influențeze un alt participant la comiterea infracțiunii, un martor ori un expert sau să distrugă, să altereze, să ascundă ori să sustragă mijloace materiale de probă sau să determine o altă persoană să aibă un astfel de comportament;

c) inculpatul exercită presiuni asupra persoanei vătămate sau încearcă să realizeze o înțelegere frauduloasă cu aceasta;d) există suspiciunea rezonabilă că, după punerea în mișcare a acțiunii penale împotriva sa, inculpatul a săvârșit cu intenție o nouă infracțiune sau pregătește săvârșirea unei noi infracțiuni.

(2) Măsura arestării preventive a inculpatului poate fi luată și dacă din probe rezultă suspiciunea rezonabilă că acesta a săvârșit o infracțiune intenționată contra vieții, o

infracțiune prin care s-a cauzat vătămarea corporală sau moartea unei persoane, o infracțiune contra securității naționale prevăzută de Codul penal și alte legi speciale, o infracțiune de trafic de droguri, de efectuare de operațiuni ilegale cu precursori sau cu alte produse susceptibile de a avea efecte psihoactive, o infracțiune privind nerespectarea regimului armelor, munițiilor, materialelor nucleare și al materiilor explozive, trafic și exploatarea persoanelor vulnerabile, acte de terorism, spălare a banilor, falsificare de monede, timbre sau de alte valori, șantaj, viol, lipsire de libertate în mod ilegal, evaziune fiscală, ultraj, ultraj judiciar, o infracțiune de corupție, o infracțiune săvârșită prin sisteme informatice sau mijloace de comunicare electronică sau o altă infracțiune pentru care legea prevede pedeapsa închisorii de 5 ani ori mai mare și, pe baza evaluării gravității faptei, a modului și a circumstanțelor de comitere a acesteia, a anturajului și a mediului din care acesta provine, a antecedentelor penale și a altor împrejurări privitoare la persoana acestuia, se constată că privarea sa de libertate este necesară pentru înlăturarea unei stări de pericol pentru ordinea publică.

Astfel, în relevanță cu art. 185 CPP RM. Arestarea preventivă

(1) Arestarea preventivă constă în deținerea învinuitului, inculpatului în stare de arest în locurile și în condițiile prevăzute de lege. Arestarea preventivă constituie o măsură excepțională și se dispune doar atunci când se demonstrează că alte măsuri nu sînt suficiente pentru a înlătura riscurile care justifică aplicarea arestării.

(2) Arestarea preventivă poate fi aplicată în cazurile și în condițiile prevăzute în art.176, luînd în considerare și dacă:

1) învinuitul, inculpatul nu are loc permanent de trai pe teritoriul Republicii Moldova;

[Pct.2) abrogat prin Legea nr.100 din 26.05.2016. in vigoare 29.07.2016]

3) învinuitul, inculpatul a încălcat condițiile altor măsuri preventive aplicate în privința sa ori a încălcat ordonanța de protecție în cazul violenței în familie;

4) există probe suficiente asupra faptului că învinuitul, inculpatul, aflîndu-se în libertate, prezintă un risc iminent pentru securitatea și ordinea publică.

(2¹) Motivul prevăzut la alin.(2) pct.1) se ia în considerare în cazul în care învinuitul, inculpatul a refuzat să comunice locul permanent de trai.

(3) La soluționarea chestiunii privind arestarea preventivă, judecătorul de instrucție sau instanța de judecată are obligația să examineze prioritar oportunitatea aplicării altor măsuri preventive, neprivative de libertate, apoi a celor alternative arestului preventiv, și să respingă demersul privind aplicarea arestării preventive atunci când acesta nu este motivat suficient sau dacă motivele invocate nu sînt susținute prin probe care confirmă temeiurile rezonabile de aplicare. Judecătorul de instrucție sau instanța de judecată are dreptul să dispună oricare altă măsură preventivă prevăzută la art.175.

(3¹) Arestarea preventivă nu se aplică, iar persoana față de care s-a aplicat arestul preventiv se eliberează din arest, cu sau fără aplicarea unei alte măsuri preventive, în cazul depunerii cauțiunii stabilite de instanța de judecată, la cererea învinutului, inculpatului, în cazul comiterii infracțiunilor prevăzute la art.190 alin.(1) și (2), art.191 alin.(1) și (2), art.223, 224, 225, 226, 227, art.228 lit.a) și b), art.241, 242, 244, 244¹, 246, 246¹, 250, 257, 258, 262, 263 din Codul penal.

(4) În încheierea privind arestarea preventivă se vor indica motivele care justifică insuficiența altor măsuri preventive pentru înlăturarea riscurilor ce au servit ca temei pentru aplicarea arestării preventive. Încheierea privind arestarea preventivă poate fi atacată cu recurs în instanța ierarhic superioară.

Și aplicarea acestuia în calitate de temei conform art. 186 al.2 CPP R. Moldova,-

Norma de drept analogică română este mult mai precisă, concisă și clară, dar nu o simplă indicare al posibilei rezonabilități de aplicare al arestului preventiv.

Astfel, abordarea în speță al normei de procedură penală art. 186 al. (2) al Codului de Procedură Penală al R. Moldova, în sensul larg al rezonabilității aplicării, permite aplicare unui cadru larg, ce poate duce la o eventuală al încălcării drepturilor și libertăților bănuitului, învinutului, inculpatului, deoarece este imprecisă.

Autorul consideră, că în cazul dat există o incertitudine, prevăzută de:

Articolul 7. Legalitatea procesului penal

(3) În cazul existenței incertitudinii cu privire la constituționalitatea legilor și a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și a ordonanțelor Guvernului, care urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională pentru a se pronunța asupra constituționalității acestora.

Această incertitudine este creată, după părerea autorului, al prezenței unei interpretări precise al al.2 art. 186 Cod Procedură Penală, deoarece nu indică la relevanța temeiurilor existente și clare la aplicare prelungirii arestului preventive, deoarece după analogia dreptului, conform celor expuse mai sus, duce la o aplicare injustă al prelungirii arestului preventiv.

D. Argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție⁴

⁴ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va argumenta de ce consideră aplicabil unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție, adică va argumenta dacă există o ingerință în unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție.

Autorul sesizării consideră, că prin lipsa unui caracter clar al temeiurilor privind prelungirea arestului preventiv, persoanei i se ating drepturile sale prevăzute de Constituția Republicii Moldova:

Articolul 25

Libertatea individuală și siguranța persoanei

- (1) Libertatea individuală și siguranța persoanei sînt inviolabile.
- (2) Percheziționarea, reținerea sau arestarea unei persoane sînt permise numai în cazurile și cu procedura prevăzute de lege.
- (3) Reținerea nu poate depăși 72 de ore.
- (4) Arestarea se face în temeiul unui mandat, emis de judecător, pentru o durată de cel mult 30 de zile. Asupra legalității mandatului se poate depune recurs, în condițiile legii, în instanța judecătorească ierarhic superioară. Termenul arestării poate fi prelungit numai de către judecător sau de către instanța judecătorească, în condițiile legii, cel mult pînă la 12 luni.
- (5) Celui reținut sau arestat i se aduc de îndată la cunoștință motivele reținerii sau ale arestării, iar învinuirea – în cel mai scurt termen; motivele reținerii și învinuirea se aduc la cunoștință numai în prezența unui avocat, ales sau numit din oficiu.
- (6) Eliberarea celui reținut sau arestat este obligatorie dacă motivele reținerii sau arestării au dispărut.

Conform normei constituționale, este indicat la al.(5) faptul, că celui arestat ui se aduc la cunoștință motivele arestului.

În același timp, motivele (temeiurile) arestului la faza inițială cît și prelungirea acestora pot să nu fie clare arestatului, mai ales la faza de prelungire al arestului, dat fiind faptul, că după părerea autorului, în virtutea prevederilor al. 2 art. 186 CPP RM, sunt imprecise și neclare, spre deosebirea de legislația țării member al UE, cum este R. România.

E. Argumentarea pretinsei încălcări a unuia sau a mai multor drepturi garantate de Constituție⁵

1. Autorul consideră, că în formularea actuală al prevederilor imprecise al al.(2) art. 186 Cod Procedură Penală, și anume al temeiurilor expres prevăzute la prelungirea al arestului preventiv, persoanei supuse prelungirii măsurii preventive date îi sunt încălcate drepturile prevăzute de art. 25 al Constituției RM.

În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va argumenta, după caz, de ce consideră că îi este încălcat unu sau mai multe drepturi garantate de Constituție. Este recomandabil ca acesta să urmeze, în argumentarea sa, următorii pași: (1) dacă ingerința în unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție este prevăzută de lege; în caz afirmativ, (2) dacă ingerința urmărește realizarea unui scop legitim permis de Constituție; în caz afirmativ, (3) dacă există o legătură rațională între ingerință și scopul legitim urmărit în caz afirmativ, (4) dacă ar putea fi instituite alte măsuri legislative la fel de eficiente și mai puțin intruzive pentru dreptul/drepturile fundamentale în discuție; în caz afirmativ, (5) dacă ingerința este proporțională cu scopul legitim urmărit.

Consider, că dacă în cazul aplicării arestului preventiv, persoanei poate să-i fie clară oportunitatea necesității plasării în izolare, inclusiv conform prevederilor Constituției RM, în continuare, la prelungirea arestului, temerile fiind expuse neclar, conform legii de procedură, i se creează o încălcare al dreptului său constituțional.

2. Consider, că este rațional și util, ca norma de procedură penală, prevăzută de art. 186 al. (2) CPP RM, să conțină în sine o formulare clară și concisă, privind necesitatea prelungirii arestului preventiv, așa cum este prevăzut în art. 223 Cod Procedură Penală al R. România, deoarece în acest caz, persoanei, inclusiv din punct de vedere atât procedural penal, precum și constituțional, nu numai că-i vor fi respectate drepturile, dar și îi va fi clară rezonabilitatea deținerii acestuia în continuare sub strajă.

3. Autorul solicită abordarea de către Curtea Constituțională al problemei indicate și sensul nominalizate mai sus, deoarece acesta ține de drepturile fundamentale ale persoanei, în scopul protejării acestuia de posibile abuzuri fie interpretări neunivoce și neînțelese al legii de procedură penală.

F. autorul consideră, că în calitate de materiale și acte urmează a fi remise actele ce țin de măsura preventivă și prelungirea acesteea.

G. Declarația și semnătura autorului sesizării⁶

*Declar pe propria mea
mea onoare, că informațiile
prezentate sunt veridice*

*Procurator
D. Prodan*

⁶ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va declara pe propria sa onoare că informațiile prezentate Curții sunt veridice, semnând la final.

Dosarul nr. 16rj-760/22
1-22150521-02-16rj-07122022

ÎNCHEIERE

12 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău, în componența:

Președintele de ședință

Judecătorii

Grefier

Cu participarea:

Procurorului

Avocatului

Inculpatului (prin teleconferință)

Alexandru Gafton
Igor Chiroșca și Boris Talpă
Vasile Cibotaru

Alexandru Sorocan
Dorian Pîcălău

Judecând în ședință de judecată închisă, cererea înaintată de avocatul Dorian Pîcălău privind sesizarea Curții Constituționale în vederea ridicării excepției de neconstituționalitate asupra sintagmei din art. 186 alin.2 Cod de procedură penală al Republicii Moldova,-

CONSTATĂ:

La data de 28.11.2022 procurorul în Procuratura raionului Căușeni, Alexandru Sorocan a înaintat un demers cu privire la prelungirea termenului măsurii preventive, arestarea preventivă, în privința inculpatului _____, pe un termen de 30 de zile.

Prin încheierea Judecătoriei Căușeni, sediul Central din 02.12.2022 a fost admis demersul procurorului în Procuratura raionului Căușeni, Alexandru Sorocan, fiind prelungit termenul măsurii preventive arestul preventiv, în privința lui _____, cu 30 (treizeci) zile, cu calcularea termenului începând cu data de 06.12.2022 ora 12:50 și până la 05.01.2023 ora 12:50.

Prin acțiunile sale intenționate, _____ Ion este învinuit că a comis infracțiunile prevăzută la art.art.27, 171 alin.3 lit.b); 171 alin.3 lit.b); 171 alin.3 lit.b); 175; 201¹ alin.1 lit.b) Cod penal.

Nefiind de acord cu încheierea sus menționată, avocatul Pîcălău Dorian în numele inculpatului _____ a declarat recurs în termen solicitând admiterea recursului casarea încheierii Judecătoriei Căușeni, sediul Central din 02.12.2022 prin care a fost admis demersul procurorului privind prelungirea măsurii preventive – arestul preventiv pe un termen de 30 de zile în privința lui _____, cu aplicarea unei măsuri non-privative de libertate.

Avocatul Dorian Pîcălău a înaintat în ședința de judecată a instanței de recurs sesizare în conformitate cu Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a sintagmei din art. 186 alin.2 Cod de procedură penală al Republicii Moldova, și anume cuvântului: „[...] termenul rezonabil, stabilit în funcție de complexitatea investigațiilor necesare pentru stabilirea adevărului[...].

Se invocă, că noțiunile indicate în articolul dat, si anume termen rezonabil, stabilit în funcție de complexitatea investigațiilor necesare pentru stabilirea adevărului are un caracter imprecis, neclar, care duce la încălcarea drepturilor bănuیتului, învinuitului, inculpatului, care urmează să înțeleagă care sunt anume acele acțiuni și investigații, și timpul efectuării acestora, în perioada cărora persoana urmează să se afle în arest preventiv, pentru a fi stabilită vinovăția

sa fie lipsa acesteia. Autorul consideră, că formularea este imperfect și imprecisă, deoarece în analogie cu normele de drept procesual al altor țări, acestea sunt determinate expres.

Examinând materialele cauzei, în special demersul în speță, ținând cont de opinia participanților la proces, Colegiul Penal consideră necesar de a admite demersul privind verificarea constituționalității a sintagmei din art. 186 alin.2 Cod de procedură penală al Republicii Moldova, și anume cuvântului: „[...] termenul rezonabil, stabilit în funcție de complexitatea investigațiilor necesare pentru stabilirea adevărului[...]”. Astfel, potrivit prevederilor art. 4 alin. (1) Constituția Republicii Moldova, dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

Potrivit art. 342 Cod de procedură penală al Republicii Moldova, toate chestiunile care apar în timpul judecării cauzei se soluționează prin încheiere a instanței de judecată.

Încheierile privind măsurile preventive, de ocrotire și asigurătorii, recuzările, declinarea de competență, strămutarea cauzei, dispunerea expertizei, precum și încheierile interlocutorii, se adoptă sub formă de documente aparte și se semnează de judecător sau, după caz, de toți judecătorii din completul de judecată. Încheierile instanței asupra celorlalte chestiuni se includ în procesul-verbal al ședinței de judecată. Încheierile date pe parcursul judecării cauzei se pronunță public.

Succesiv, conform dispozițiilor art. 364 Cod de procedură penală al Republicii Moldova, președintele ședinței întrebă fiecare parte în proces dacă are careva cereri sau demersuri. Cererile sau demersurile formulate vor fi argumentate, iar dacă se solicită administrarea unor probe noi, se vor indica faptele și circumstanțele ce urmează a fi dovedite, mijloacele prin care pot fi administrate aceste probe, locul unde se află acestea, iar în privința martorilor, experților și specialiștilor se va indica identitatea și adresa lor în cazul în care partea nu poate asigura prezența lor în instanța de judecată. Cererile sau demersurile formulate se soluționează de către instanță după audierea opiniilor celorlalte părți asupra cerințelor înaintate. Părțile pot prezenta și cere administrarea probelor și în cursul cercetării judecătorești.

Totodată, Colegiul Penal indică, că, conform art. 7 alin. (2) Cod de procedură penală al Republicii Moldova, dacă există neconcordanțe între prevederile tratatelor internaționale în domeniul drepturilor și libertăților fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și prevederile prezentului cod, prioritate au reglementările internaționale.

Pct. 83 din Hotărârea Curții Constituționale din 09.02.2016 prevede că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale.

Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82, care la rândul său prevede că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii condițiilor pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Așadar, potrivit prevederilor art.7 alin.3¹ Cod de Procedură penală, la ridicarea excepției de neconstituționalitate și la sesizarea Curții Constituționale sunt necesare întrunirea următoarelor condiții: obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; prevederile

contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Pct. 107 din Hotărârea Curții Constituționale din 09.02.2016, prevede că în temeiul art. 135 alin. (1) lit. a) și lit. g), sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale, de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, Curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza. O astfel de interpretare asigură principiul constituțional al independenței tuturor judecătorilor și soluționarea cauzelor și supremația Constituției în procesul de apărare a drepturilor și libertăților fundamentale.

În această ordine de idei, Colegiul penal relevă că, excepția de neconstituționalitate a fost formulată de către un subiect care beneficiază de acest drept, în baza art. 135 alin.1 lit. a), g) din Constituție, așa cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 9 februarie 2016. Obiectul excepției de neconstituționalitate este art. 186 alin.2 Codul de procedură penală, este o normă a unui act legislativ, a fost ridicată în cadrul examinării recursului împotriva încheierii de admitere a demersului procurorului în Procuratura raionului Căușeni, Sorocean Alexandru și dispusă prelungirea termenului măsurii preventive, arestul preventiv cu 30 de zile în privința inculpatului și a fost aplicată la examinarea acestei cauze.

Așadar, motivele prezentei sesizări au fost consolidate în baza art. art. 20, 54 din Constituția Republicii Moldova, iar circumstanțele în speță denotă întrunirea cerinței pct. 3 al paragrafului 82 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016. Prin urmare demersul privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a sintagmei din art. 186 alin.2 Cod de Procedură penală, urmează a fi admisă.

Totodată, se menționează, cu derogare de la regula generală instituită în art. 7 alin. 3² Cod de procedură penală potrivit căreia *ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune prin încheiere care nu se supune nici unei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate dezbaterile judiciare se suspendă*, că la caz se impune imposibilitatea suspendării procedurii de examinare a recursului depus împotriva încheierii de prelungire a termenului măsurii preventive.

Prin urmare, dezbaterile judiciare reprezintă o etapă obligatorie la judecarea cauzei în instanța de fond și de apel. Aceasta nu constituie o activitate procesuală specifică judecării cauzei în recurs, ci ține de soluționarea pe fond a cauzei, fapt ce prezumă, cu titlu de excepție, posibilitatea instanței de a nu suspenda procedura de examinare a cauzei respective.

Necesitatea suspendării examinării cauzei este abordată cu preponderență de către Curtea Constituțională din perspectiva admisibilității sesizării, or, odată ce nu se suspendă dezbaterile judiciare, iar cauza se soluționează în fond, devine inaplicabilă una din condițiile prevăzute de art.7 alin.3¹ CPP și anume – „prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei”.

În raport cu cele reiterate, Colegiul penal menționează, în vederea justificării imposibilității suspendării procedurii de examinare a recursului și prevederile pct.14 al Hotărârii Curții Constituționale nr.15 din 28.05.2020 potrivit cărora ”...Curtea rămâne competentă să examineze prevederile criticate, având în vedere caracterul special al măsurilor preventive, imposibilitatea suspendării procedurii de soluționare a acestora, precum și celeritatea examinării acestor categorii de dosare.”

Astfel, raportându-se la cazul dat, Colegiul Penal subliniază că, de rând cu măsurile preventive asupra cărora Curtea Constituțională s-a expus în favoarea nesuspendării procedurilor judiciare. Or, însăși urmărirea penală, conform art. 259 CPP se efectuează în termen rezonabil, cu celeritate și prioritar, astfel că, exercitarea dreptului de a sesiza de către părți Curtea Constituțională asupra neconstituționalității unei prevederi, nu trebuie să obstrucționeze desfășurarea procedurilor legale în cadrul procesului penal din perspectiva respectării termenului rezonabil.

În conformitate cu art. 7 alin.(3) Cod de procedură penală al Republicii Moldova, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău,-

DISPUNE :

A admite cererea înaintată de avocatul Dorian Pîcălău privind sesizarea Curții Constituționale în vederea ridicării excepției de neconstituționalitate asupra sintagmei din art. 186 alin.2 Cod de procedură penală al Republicii Moldova, cu expedierea demersului în adresa Curții Constituționale a Republicii Moldova, în temeiul art. 135 alin. (1) lit. b) din Constituția Republicii Moldova.

A nu suspenda, până la soluționarea excepției de neconstituționalitate de către Curtea Constituțională a Republicii Moldova, examinarea recursului declarat de avocatul Dorian Pîcălău în interesele inculpatului _____ privind prelungirea termenului măsurii preventive, arestul preventiv cu 30 (treizeci) de zile în privința inculpatului Telembici Ion.

Încheierea nu este susceptibilă de atac.

Președintele ședinței:

Alexandru Gaftoa

Judecătorii:

Igor Chiroșca

Boris Talpa

COPIA CORESPUNDE
CU ORIGINALUL
Judecător Chiroșca Igor
semnătură

